

ЮВІЛЕЇ ТА ДАТИ

КОПЕРЬОС БОГДАН МИХАЙЛОВИЧ

**До 75-річчя кандидата фізико-математичних наук,
доцента Ужгородського національного університету**

Народився Богдан Михайлович Коперльос 2 листопада 1940 року в селищі Великий Бичків Рахівського району Закарпатської області. Доля з дитинства подарувала йому унікальну можливість мати сусідами інтелігентну сім'ю Павла Ромжі, доньки якого Марія та Анна навчали Богдана в молодших класах, а син Теодор керував у ті важкі післявоєнні часи греко-католицькою єпархією Закарпаття. Його приїзд додому завжди був подією в житті малого хлопця – батько, ровесник архієпископа, приводив сина до шанованого сусіда для благословення.

У 1957 році Богдан закінчив з медаллю Великобичківську середню школу і в цьому ж році поступив на перший курс фізико-математичного факультету (відділення фізики) Ужгородського держуніверситету. До речі,

співбесіду з абітурієнтом провів в.о. декана доц. Чепур Дмитро Венедиктович. Не гадав сімнадцятирічний юнак, що вся його подальша науково-педагогічна робота буде пов'язана з цією видатною особистістю, майбутнім ректором, фундатором нового перспективного напрямку розвитку науки в університеті – фізики напівпровідників. Після закінчення навчання у 1962 році Коперльос Б.М. був направлений на роботу на Херсонський завод напівпровідникових приладів, де пройшов шлях від інженера-технолога, старшого майстра цеху до начальника бюро відділу головного конструктора. Чисельні відрядження на провідні підприємства міністерства електронної промисловості (ленінградська «Світлана», підмосковні Зеленоград та Фрязіно, підприємства Києва, Запоріжжя, Чернівців та ін.) значно розширили фаховий кругозір молодого спеціаліста.

У 1967 році Богдан Михайлович розпочав під науковим керівництвом професора Чепура Д.В. навчання в аспірантурі при УжДУ, після закінчення якої в липні 1970 року був переведений на посаду асистента кафедри фізики напівпровідників. У травні 1973 року захистив у Чернівецькому держуніверситеті дисертацію на тему «Одержання та дослідження деяких фізичних властивостей легованого сульфойодиду сурми» і здобув учений ступінь кандидата фізико-математичних наук. У вересні цього ж року обраний за конкурсом старшим науковим співробітником, через два роки – завідуючим відділом Проблемної науково-дослідної лабораторії складних напівпровідників УжДУ. В 1978 році

Коперльосу Б.М. було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. З особливою теплою він згадує талановитих вчених-педагогів професорів Туряницю І.Д. і Сливку В.Ю., які своїм особистим відношенням до наукової діяльності спряли формуванню в Коперльоса Б.М. необхідних якостей дослідника в галузі напівпровідникового матеріалознавства. Значна кількість халькогалогенідних матеріалів і систем, вивчення яких було започатковано під керівництвом проф. Туряниці І.Д., в подальшому фундаментально досліджувалася великою групою науковців фізичного факультету. З 1980 року Коперльос Б.М. працює на посаді доцента кафедри фізики напівпровідників, заступником декана фізичного факультету (1980-1983 рр.). Вчене звання доцента кафедри фізики напівпровідників йому було присвоєно у 1982 році.

У 1984-1987 роках Коперльос Б.М. перебував у довготерміновому відрядженні в Алжирі, де працював викладачем у департаменті фізики Аннабінського університету. В цей період він детально ознайомився з французькою системою організації вищої освіти, читав лекції з різних розділів загальної фізики та фізики напівпровідників, керував магістрами, підготував і надрукував 5 методичних посібників.

Повернувшись з відрядження, Коперльос Б. М. продовжував працювати доцентом кафедри фізики напівпровідників, а з 2000 року переведений на новостворену кафедру прикладної фізики. В той час у штат кафедри було зараховано 5 викладачів та 5 працівників допоміжного персоналу. Усі співробітники з великим ентузіазмом узялися за роботу – необхідно було

виконати величезну кількість організаційної роботи: підготувати нові дисципліни, розробити навчально-методичну базу, обладнати комп'ютерний клас спеціальним програмним забезпеченням, організувати проходження практики студентами за фахом на відповідних базах. За 16 років існування кафедри доцентом Коперльосом Б. М. розроблено робочі навчальні програми з 10 нормативних та спеціальних курсів, які читались в різні роки студентам спеціальності «Прикладна фізика».

Коло наукових інтересів Богдана Михайловича є надзвичайно широким: напівпровідникове матеріалознавство, зокрема, розробка методів одержання і дослідження фізичних властивостей сегнетоелектриків-напівпровідників, халькогенідних напівпровідникових стекел і сегнетоситалів на їх основі, а в останні роки – проблеми сонячної енергетики, як одного з перспективних напрямків створення автономних відновлювальних джерел екологічно чистої енергії (сонячні фотоелементи, сонячні установки для одержання низько-потенційного тепла, акумулятори теплової енергії).

Доцент Коперльос Б.М. має біля 150 наукових публікацій, сім авторських свідоцтва на винаходи та корисні моделі, двадцять навчально-методичних розробок та посібників.

Вітаючи Богдана Михайловича з 75-річним ювілеєм, порою життєвої мудрості та педагогічної зрілості, побажаємо йому міцного здоров'я, сімейного щастя, творчої наснаги, подальших успіхів у нелегкій педагогічній діяльності.

Професор Студеняк І.П.